

Πρόταση για οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ποινική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας

(2001/C 240 E/19)

COM(2001) 272 τελικό — 2001/0115(COD)

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 23 Μαΐου 2001)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 280 παράγραφος 4,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου,

αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης,

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Τα θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη αποδίδουν μεγάλη σημασία στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας και στην καταπολέμηση της απάτης καθώς και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας που βλάπτει τα κοινοτικά οικονομικά συμφέροντα. Η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας δεν αφορά μόνο τη διαχείριση των πιστώσεων του προϋπολογισμού της, αλλά επεκτείνεται σε κάθε μέτρο που επηρεάζει ή ενδέχεται να επηρεάσει τα περιουσιακά της στοιχεία. Είναι ανάγκη να τεθούν σε εφαρμογή όλα τα διαθέσιμα μέσα για την υλοποίηση αυτών των στόχων, και ιδίως υπό το πρίσμα της νομοθετικής αρμοδιότητας που ανατίθεται σε κοινοτικό επίπεδο, διατηρώντας παράλληλα την ισχύουσα κατανομή και ισορροπία μεταξύ των ευθυνών σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο.
- (2) Οι ποινικές νομοθεσίες των κρατών μελών πρέπει να συμβάλουν αποτελεσματικά στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας.
- (3) Οι πράξεις που έχουν θεσπιστεί με βάση τον τίτλο VI της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και συγκεκριμένα η σύμβαση της 26ης Ιουλίου 1995 ⁽¹⁾ και τα πρωτόκολλα της 27ης Σεπτεμβρίου 1996 ⁽²⁾, της 29ης Νοεμβρίου 1996 ⁽³⁾ και της 19ης Ιουνίου 1997 ⁽⁴⁾, περιέχουν ορισμένες διατάξεις για την προσέγγιση των ποινικών νομοθεσιών των κρατών μελών και τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ τους. Λόγω μη επικύρωσής τους από όλα τα κράτη μέλη, η έναρξη ισχύος αυτών των πράξεων εξακολουθεί να παραμένει αβέβαιη.

- (4) Δυνάμει του άρθρου 280 της συνθήκης, είναι δυνατόν να περιληφθούν σε μία κοινοτική νομοθετική πράξη όλες οι διατάξεις αυτών των πράξεων που δεν αφορούν ούτε την εφαρμογή του εθνικού ποινικού δικαίου ούτε την απονομή της δικαιοσύνης στα κράτη μέλη.
- (5) Οι απάτες που επηρεάζουν τα κοινοτικά έσοδα και δαπάνες, σε πολλές περιπτώσεις δεν περιορίζονται σε μία μόνο χώρα, συχνά δε διαπράττονται από οργανωμένα εγκληματικά δίκτυα.
- (6) Δεδομένου ότι τα οικονομικά συμφέροντα της Κοινότητας μπορούν να θιγούν ή να απειληθούν από πράξεις απάτης, δωροδοκίας ή ξεπλύματος χρημάτων, απαιτείται η θέσπιση κοινών ορισμών για τις συμπεριφορές αυτές, προκειμένου να προστατευθούν τα εν λόγω συμφέροντα.
- (7) Είναι ανάγκη να προσαρμοστούν, κατά περίπτωση, οι εθνικές νομοθεσίες, ούτως ώστε να προβλέπουν ποινικό κολασμό της δωροδοκίας στην οποία εμπλέκονται κοινοτικοί υπάλληλοι ή υπάλληλοι άλλων κρατών μελών. Η εν λόγω προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών δεν πρέπει να περιορίζεται, όσον αφορά τους κοινοτικούς υπάλληλους, στις πράξεις της ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας, αλλά πρέπει να επεκτείνεται και σε άλλα αδικήματα που επηρεάζουν ή ενδέχεται να επηρεάσουν τα έσοδα ή τις δαπάνες της Κοινότητας, περιλαμβανομένων των αδικημάτων που διαπράττονται από ή προς πρόσωπα που έχουν ανώτατα αξιώματα.
- (8) Οι πράξεις απάτης, δωροδοκίας και ξεπλύματος χρημάτων πρέπει να χαρακτηριστούν ως ποινικά αδικήματα στα οποία επιβάλλονται κυρώσεις. Τα κράτη μέλη καθορίζουν το καθεστώς των ποινικών κυρώσεων που επιβάλλονται για τις παραβιάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζουν κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, με την επιφύλαξη της εφαρμογής άλλων κυρώσεων σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, και προβλέπουν, τουλάχιστον στις σοβαρές περιπτώσεις απάτης, στρεφτικές της ελευθερίας ποινές. Λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή αυτών των κυρώσεων. Οι κατ' αυτόν τον τρόπο προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές.
- (9) Οι επιχειρήσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στους τομείς που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα και τα πρόσωπα που έχουν αρμοδιότητες λήψης αποφάσεων στις επιχειρήσεις πρέπει να υπέχουν ποινική ευθύνη σε ορισμένες περιπτώσεις.
- (10) Τα οικονομικά συμφέροντα της Κοινότητας μπορούν να ζημιωθούν ή να απειληθούν από πράξεις που τελούνται εξ ονόματος νομικών προσώπων.
- (11) Οι εθνικές νομοθεσίες πρέπει να προσαρμοστούν, κατά περίπτωση, ούτως ώστε να προβλέπουν ότι τα νομικά πρόσωπα μπορούν να υπέχουν ευθύνη για πράξεις απάτης ή ενεργητικής δωροδοκίας και ξεπλύματος χρημάτων τελούμενες για λογαριασμό τους, που βλάπτουν ή κινδυνεύουν να βλάψουν τα οικονομικά συμφέροντα της Κοινότητας.

⁽¹⁾ ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σ. 48.

⁽²⁾ ΕΕ C 313 της 23.10.1996, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ C 151 της 20.5.1997, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1.

(12) Οι εθνικές νομοθεσίες πρέπει να προσαρμοστούν, κατά περίπτωση, ούτως ώστε να καθίσταται δυνατή η δήμευση του προϊόντος των πράξεων απάτης, δωροδοκίας και ξεπλύματος χρημάτων·

(13) Πρέπει να προβλεφθούν μέτρα για τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, προκειμένου να εξασφαλιστεί μία αποτελεσματική αντιμετώπιση της απάτης, της ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας, καθώς και του συνδεδεμένου με τις πράξεις αυτές ξεπλύματος χρημάτων, που βλάπτουν ή ενδέχεται να βλάψουν τα οικονομικά συμφέροντα της Κοινότητας. Η συνεργασία αυτή προϋποθέτει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ιδίως την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, καθώς και μεταξύ της Επιτροπής και τρίτων χωρών. Η επεξεργασία αυτή γίνεται ηρουμενων των σχετικών διατάξεων περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και ιδίως της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών⁽¹⁾, και του κανονισμού (ΕΚ) 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών⁽²⁾, καθώς και των σχετικών διατάξεων περί απορρήτου της ανακριτικής διαδικασίας·

(14) Τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη επικυρώσει τις πράξεις που θεσπίστηκαν με βάση τον τίτλο VI της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, πρέπει να το πράξουν αμέσως, ούτως ώστε να μπορέσουν να τεθούν σε εφαρμογή και οι διατάξεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 280, παράγραφος 4 της συνθήκης, και συγκεκριμένα οι σχετικές με τη δικαιοδοσία, τη δικαστική συνδρομή, τη μεταβίβαση και την άσκηση διώξεων σε κεντρικό επίπεδο, την έκδοση και την εκτέλεση των αποφάσεων·

(15) Η παρούσα πράξη, που αφορά κυρίως την προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών περί ποινικής προστασίας των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από το χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στην ενίσχυση της ποινικής προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας, και ιδίως στην προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών.

⁽¹⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

⁽²⁾ ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας:

1. ως «υπάλληλος» νοείται κάθε υπάλληλος, είτε κοινοτικός είτε εθνικός δημόσιος υπάλληλος, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών δημοσίων υπαλλήλων άλλου κράτους μέλους·

2. ως «κοινοτικός υπάλληλος» νοείται:

— κάθε πρόσωπο που έχει την ιδιότητα του μονίμου υπαλλήλου ή του μέλους του λοιπού προσωπικού με σύμβαση εργασίας, κατά την έννοια του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή του καθεστώτος που εφαρμόζεται στο λοιπό προσωπικό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

— κάθε πρόσωπο που έχει τεθεί στη διάθεση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από τα κράτη μέλη ή από άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς και ασκεί καθήκοντα αντίστοιχα με εκείνα που ασκούν οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Εξομοιώνονται προς τους κοινοτικούς υπαλλήλους τα μέλη των οργανισμών που έχουν συσταθεί δυνάμει των συνθηκών για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων καθώς και το προσωπικό των οργανισμών αυτών, εφόσον ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή το καθεστώς που εφαρμόζεται στο λοιπό προσωπικό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δεν ισχύουν γι' αυτούς·

3. ως «εθνικός δημόσιος υπάλληλος» νοείται το πρόσωπο που έχει την ιδιότητα του «δημοσίου υπαλλήλου» ή του «δημοσίου λειτουργού» στο εθνικό δικαίο του κράτους μέλους, για τους σκοπούς της εφαρμογής του ποινικού του δικαίου.

Όσον αφορά ωστόσο τις διώξεις στις οποίες εμπλέκεται δημόσιος υπάλληλος ενός κράτους μέλους και οι οποίες ασκούνται από άλλο κράτος μέλος, το τελευταίο δεν υποχρεούται να εφαρμόζει τον ορισμό του «εθνικού δημοσίου υπαλλήλου» παρά μόνο εφόσον ο ορισμός αυτός συμβιβάζεται με το εθνικό του δικαίο.

4. Ως «νομικό πρόσωπο» νοείται κάθε οντότητα που έχει το καθεστώς αυτό δυνάμει της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας, πλην των κρατών μελών ή άλλων δημοσίων φορέων κατά την εκ μέρους τους άσκηση δημόσιας εξουσίας καθώς και των δημοσίων διεθνών οργανισμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

Άρθρο 3

Απάτη

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας συνιστά:

α) όσον αφορά τις δαπάνες, κάθε εκ προθέσεως πράξη ή παράλειψη, σχετικά με:

- τη χρήση ή την υποβολή πλαστών, ανακριβών ή ελλιπών δηλώσεων ή εγγράφων, με αποτέλεσμα την αχρεώστητη είσπραξη ή παρακράτηση πόρων που προέρχονται από το γενικό προϋπολογισμό της Κοινότητας ή από τους προϋπολογισμούς των οποίων η διαχείριση ασκείται από την Κοινότητα ή για λογαριασμό της,
 - την αποσιώπηση πληροφοριών κατά παράβαση ειδικής υποχρέωσης, με τα αυτά αποτελέσματα,
 - τη μη κατά προορισμό χρήση αυτών των πόρων, για σκοπούς άλλους από αυτούς για τους οποίους χορηγήθηκαν αρχικά·
- β) όσον αφορά τα έσοδα, κάθε εκ προθέσεως πράξη ή παράλειψη σχετικά με:
- τη χρήση ή την υποβολή πλαστών, ανακριβών ή ελλιπών δηλώσεων ή εγγράφων, με αποτέλεσμα την παράνομη μείωση των πόρων του γενικού προϋπολογισμού της Κοινότητας ή των προϋπολογισμών των οποίων η διαχείριση ασκείται από την Κοινότητα ή για λογαριασμό της,
 - την αποσιώπηση πληροφοριών κατά παράβαση ειδικής υποχρέωσης, με τα αυτά αποτελέσματα,
 - τη μη κατά προορισμό χρήση ενός νόμιμα αποκτηθέντος πλεονεκτήματος, με τα αυτά αποτελέσματα.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, σοβαρή απάτη συνιστά κάθε απάτη, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1, που αφορά ένα ποσό το ελάχιστο ύψος του οποίου καθορίζεται από κάθε κράτος μέλος. Το ελάχιστο αυτό ποσό δεν μπορεί να οριστεί σε πάνω από 50.000 ευρώ.

Άρθρο 4

Δωροδοκία

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, παθητική δωροδοκία στοιχειοθετείται όταν ο υπάλληλος, εκ προθέσεως, ζητά ή λαμβάνει άμεσα ή με τη μεσολάβηση τρίτου, για τον εαυτό του ή για τρίτο, ωφελήματα οιασδήποτε φύσεως ή δέχεται υποσχέσεις αυτών, προκειμένου να τελέσει ή να παραλείψει, κατά τρόπο αντίθετο προς τα επίσημα καθήκοντά του, πράξη αναγομένη στην υπηρεσία του ή στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων του, που βλάπτει ή ενδέχεται να βλάψει τα οικονομικά συμφέροντα της Κοινότητας.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ενεργητική δωροδοκία στοιχειοθετείται όταν οποιοσδήποτε, εκ προθέσεως, υπόσχεται ή παρέχει σε υπάλληλο, απευθείας ή μέσω τρίτου, οποιασδήποτε φύσεως ωφελήματα, είτε για τον ίδιο είτε για τρίτο, προκειμένου να τελέσει ή να παραλείψει, κατά τρόπο αντίθετο προς τα επίσημα καθήκοντά του, πράξη αναγομένη στην υπηρεσία του ή στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων του, που βλάπτει ή ενδέχεται να βλάψει τα συμφέροντα της Κοινότητας.

Άρθρο 5

Εξομοίωση

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, στο ποινικό τους δίκαιο, οι περιγραφές των αδικημάτων που στοιχει-

οθετούνται από τη συμπεριφορά που αναφέρεται στο άρθρο 4 της παρούσας οδηγίας και που διαπράττονται από τους εθνικούς δημόσιους υπάλληλους τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, να ισχύουν ωσαύτως και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα αδικήματα διαπράττονται από κοινοτικούς υπαλλήλους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, στο ποινικό τους δίκαιο, οι περιγραφές των αδικημάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και στο άρθρο 3 και τα οποία διαπράττονται από ή προς τους υπουργούς της κυβέρνησής τους, τα εκλεγμένα μέλη των κοινοβουλίων τους, τα μέλη των ανωτάτων δικαιοδοτικών τους οργάνων ή του Ελεγκτικού τους Συνεδρίου κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, να ισχύουν ομοίως και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα αδικήματα διαπράττονται αντίστοιχα από ή προς τα μέλη της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Δικαστηρίου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

3. Αν ένα κράτος μέλος έχει θεσπίσει ειδική νομοθεσία για πράξεις ή παραλείψεις των οποίων φέρουν την ευθύνη οι υπουργοί της κυβέρνησής του λόγω της ειδικής πολιτικής τους θέσης στο εν λόγω κράτος, η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου μπορεί να μην εφαρμόζεται στη νομοθεσία αυτή, εφόσον το κράτος μέλος εγγυάται ότι οι ποινικές διατάξεις με τις οποίες τίθεται σε εφαρμογή το άρθρο 4 και η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου αφορούν και τα μέλη της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

4. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων περί άρσεως των ασυλιών που προβλέπουν οι συνθήκες για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οργανισμοί του Δικαστηρίου καθώς και τα κείμενα που θεσπίζονται για την εφαρμογή τους.

Άρθρο 6

Ξέπλυμα χρημάτων

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, «ξέπλυμα χρημάτων» στοιχειοθετούν οι κατωτέρω απαριθμούμενες εκ προθέσεως τελούμενες πράξεις, που συνδέονται με το προϊόν της απάτης, τουλάχιστον στις σοβαρές περιπτώσεις, και της ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας, όπως ορίζονται στα άρθρα 3 και 4:

α) η μετατροπή ή η μεταβίβαση περιουσίας, εν γνώση του ότι προέρχεται από παράνομη δραστηριότητα ή από πράξη συμμετοχής σε παράνομη δραστηριότητα, με σκοπό την απόκρυψη ή τη συγκάλυψη της παράνομης προέλευσής της, ή την παροχή συνδρομής σε οποιονδήποτε ενέχεται στη δραστηριότητα αυτή, προκειμένου να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεών του,

β) η απόκρυψη ή η συγκάλυψη της αλήθειας όσον αφορά τη φύση, προέλευση, διάθεση ή διακίνηση περιουσίας ή τον τόπο όπου αυτή ευρίσκεται ή την κυριότητα επί περιουσίας ή σχετικά με αυτή δικαιώματα, εν γνώσει του ότι η περιουσία αυτή προέρχεται από παράνομη δραστηριότητα ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοια δραστηριότητα,

γ) η απόκτηση, η κατοχή ή η χρήση περιουσίας εν γνώσει, κατά το χρόνο της κτήσης, του γεγονότος ότι η περιουσία προέρχεται από παράνομη δραστηριότητα ή από πράξη συμμετοχής σε παράνομη δραστηριότητα,

δ) η συμμετοχή σε μία από τις πράξεις που αναφέρουν οι προηγούμενες τρεις περιπτώσεις και η σύσταση οργανώσεως για τη διάπραξη της.

2. Ξέπλυμα χρημάτων υπάρχει ακόμη και αν οι δραστηριότητες από τις οποίες προέρχονται τα προς νομιμοποίηση περιουσιακά στοιχεία έλαβαν χώρα στο έδαφος άλλου κράτους μέλους ή τρίτης χώρας.

Άρθρο 7

Υποχρέωση ποινικής πρόβλεψης

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου στο εσωτερικό ποινικό τους δίκαιο, ούτως ώστε οι αναφερόμενες σ' αυτές συμπεριφορές να χαρακτηρίζονται ως ποινικά αδικήματα.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε η ύπαρξη προθέσεως κατά την τέλεση των πράξεων αυτών να μπορεί να διαπιστωθεί με βάση αντικειμενικές πραγματικές περιστάσεις.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε η εκ προθέσεως κατάρτιση ή χορήγηση πλαστών, ανακριβών ή ελλιπών δηλώσεων ή εγγράφων που συνεπάγεται απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 3, να χαρακτηρίζονται ως ποινικά αδικήματα, εάν δεν τιμωρούνται ήδη είτε ως κύριο έγκλημα είτε ως συνέργεια, ηθική αυτοουργία ή απόπειρα απάτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 8

Ποινική ευθύνη διευθυντών επιχείρησης

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι διευθυντές επιχείρησης ή τα φυσικά πρόσωπα που έχουν την εξουσία λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε επιχειρήσεις να δύνανται να υπέχουν ποινική ευθύνη σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζει το εσωτερικό τους δίκαιο, σε περίπτωση τέλεσης πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο II, από πρόσωπο υπαγόμενο στην εποπτεία τους και για λογαριασμό της επιχείρησης.

Άρθρο 9

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε τα νομικά πρόσωπα να δύνανται να υπέχουν ευθύνη για πράξεις απάτης, ενεργητικής δωροδοκίας και ξεπλύματος χρημάτων, σύμφωνα με το κεφάλαιο II, που διαπράττονται για λογαριασμό τους από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου, και το οποίο κατέχει εντός του νομικού προσώπου διευθυντική θέση, βασιζόμενη:

— σε εξουσία αντιπροσώπευσης του νομικού προσώπου

ή

— σε εξουσία λήψης αποφάσεων εξ ονόματος του νομικού προσώπου

ή

— σε εξουσία ασκήσεως ελέγχου εντός του νομικού προσώπου,

καθώς και για συμμετοχή στην τέλεση αυτών των πράξεων απάτης, ενεργητικής δωροδοκίας ή ξεπλύματος χρημάτων με την ιδιότητα του συνεργού ή του ηθικού αυτουργού, ή για απόπειρα διάπραξης απάτης.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε ένα νομικό πρόσωπο να μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο σε περίπτωση που η διάπραξη απάτης, ενεργητικής δωροδοκίας ή ξεπλύματος χρημάτων για λογαριασμό του εν λόγω νομικού προσώπου από πρόσωπο το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του κατέστη δυνατή λόγω ελλιπούς επιτήρησης ή ελέγχου εκ μέρους ενός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Η ευθύνη του νομικού προσώπου δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει την ποινική ευθύνη των φυσικών προσώπων τα οποία είναι αυτουργοί, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί της απάτης, της ενεργητικής δωροδοκίας ή του ξεπλύματος χρημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 10

Κυρώσεις κατά φυσικών προσώπων

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του δευτέρου εδαφίου, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι αναφερόμενες στο κεφάλαιο II συμπεριφορές, καθώς και η συνέργεια, η ηθική αυτοουργία και, με εξαίρεση τις συμπεριφορές που αναφέρονται στο άρθρο 4, η απόπειρα που σχετίζονται μ' αυτές να επισύρουν αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις, που να περιλαμβάνουν, τουλάχιστον στις σοβαρές περιπτώσεις απάτης, στερητικές της ελευθερίας ποινές, οι οποίες μπορεί ενδεχομένως να οδηγήσουν σε έκδοση του ενόχου.

Ωστόσο, για τις περιπτώσεις απάτης ευτελούς αξίας που αφορά συνολικό ποσό κατώτερο των 4.000 ευρώ και δεν συνοδεύεται από ιδιαίτερες επιβαρυντικές περιστάσεις βάσει της νομοθεσίας τους, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν διαφορετικές κυρώσεις από εκείνες που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 11

Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε το νομικό πρόσωπο του οποίου έχει διαπιστωθεί η ευθύνη σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 1 να υπόκειται σε αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται χρηματικές ποινές ή πρόστιμα και, κατά περίπτωση, άλλες κυρώσεις, όπως:

- α) αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις·
- β) μέτρα προσωρινής ή οριστικής απαγόρευσης της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας·
- γ) επιβολή δικαστικής εποπτείας·
- δ) δικαστική απόφαση διάλυσης·

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε το νομικό πρόσωπο του οποίου έχει διαπιστωθεί η ευθύνη δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 2 να υπόκειται σε αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις ή μέτρα.

Άρθρο 12

Δήμευση

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να καθιστά δυνατή την κατάσχεση και, χωρίς να θίγονται τα δικαιώματα των καλόπιστων τρίτων, τη δήμευση ή αφαίρεση των αντικειμένων και του προϊόντος των συμπεριφορών που αναφέρονται στο κεφάλαιο II, ή άλλων περιουσιακών στοιχείων αξίας αντίστοιχης προς το προϊόν αυτό. Τα αντικείμενα, τα προϊόντα ή άλλα περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε κατάσχεση ή δήμευση αντιμετωπίζονται από το οικείο κράτος μέλος σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 13

Συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

1. Στο πλαίσιο της συνεργασίας με την Επιτροπή για την καταπολέμηση της απάτης, της δωροδοκίας και του ξεπλύματος χρημάτων, σύμφωνα με το κεφάλαιο II, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε η Επιτροπή να μπορέσει να παράσχει κάθε αναγκαία τεχνική και επιχειρησιακή συνδρομή, προκειμένου να διευκολυνθεί ο συντονισμός των ερευνών που διενεργούν οι αρμόδιες εθνικές αρχές.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι αρμόδιες αρχές τους να μπορούν να ανταλλάσσουν πληροφορίες με την Επιτροπή προκειμένου να διευκολυνθεί η διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών και να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική αντιμετώπιση των συμπεριφορών που αναφέρονται στο κεφάλαιο II. Στο πλαίσιο των μέτρων αυτών, η Επιτροπή και οι αρμόδιες εθνικές αρχές λαμβάνουν υπόψη, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, τις απαιτήσεις του απορρήτου της έρευνας και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

3. Κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιούν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας πρέπει να είναι σύμφωνη με την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, καθώς και με τον κανονισμό (ΕΚ) 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με την προ-

στασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

4. Για το λόγους προστασίας του απορρήτου της ανακριτικής διαδικασίας, και στο πλαίσιο της ανταλλαγής πληροφοριών σύμφωνα με τους κανόνες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως 3:

- i) το κράτος μέλος που παρέχει πληροφορίες στην Επιτροπή, μπορεί να θέσει ειδικούς όρους ως προς τη χρήση των πληροφοριών αυτών από την Επιτροπή καθώς και από οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος στο οποίο ενδέχεται να διαβιβαστούν οι πληροφορίες αυτές.
- ii) σε περίπτωση κοινοποίησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος, η Επιτροπή ενημερώνει το κράτος μέλος που παρέσχε τις πληροφορίες αυτές για την εν λόγω κοινοποίηση.
- iii) πριν από κάθε κοινοποίηση σε τρίτη χώρα, δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που έλαβε από κράτος μέλος, η Επιτροπή βεβαιώνεται ότι το κράτος μέλος που παρέσχε τις πληροφορίες συναινεί στην κοινοποίηση αυτή.

Άρθρο 14

Εσωτερικές διατάξεις

Καμία διάταξη της παρούσας οδηγίας δεν κωλύει τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν ή να διατηρήσουν σε ισχύ αυστηρότερες διατάξεις εσωτερικού δικαίου στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία για να εξασφαλίσουν αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας.

Άρθρο 15

Ενωσμάτωση

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2001.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 16

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία τίθεται σε ισχύ την εικοστή μέρα από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 17

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.